

Sao Paulo / Brussel, 23 mei 2018

Verkiezingen in Latijns-Amerika: groeiend politiek risico remt economische activiteit

- **In de komende weken en maanden staan presidentsverkiezingen op het programma in Colombia, Mexico en Brazilië, met als centraal thema de grote ontevredenheid van het volk over de huidige politieke systemen in de regio.**
- **Het risico op sociaal protest is volgens de Coface-index van het politieke risico groot. De politieke onzekerheid zou voor problemen kunnen zorgen, zoals een daling van de financiële markten en het ondernemers- en consumentenvertrouwen en het uitstellen van investeringen.**

Politiek risico in Latijns-Amerika: nauw verband met sociale kwetsbaarheid en corruptie

In de Coface-index van het politieke risico¹ wordt rekening gehouden met verschillende risicofactoren: 1) politieke en sociale kwetsbaarheid, 2) conflicten en 3) terrorisme. Terrorisme is geen grote bron van bezorgdheid, maar de grote politieke en sociale kwetsbaarheid wijzen op een sterke frustratie als gevolg van corruptie en de relatief hoge moordcijfers. Corruptie werd een cruciaal thema toen Operatie Car Wash begin 2014 van start ging in Brazilië. Dat onderzoek is intussen uitgedijd naar elf andere landen. Latijns-Amerika scoort doorgaans zwak op de macro-economische variabelen die in de index verrekend worden, zoals bbp per capita, werkloosheid, inflatie en inkomensongelijkheid.

Wat conflicten betreft, is Mexico de slechtste leerling van de klas in de regio, vooral door het toenemende geweld als gevolg van bendeoorlogen. In 2017 vonden er meer moorden plaats dan op het hoogtepunt van de drugsoorlog in 2011. In Colombia is de situatie daarentegen sterk verbeterd. Het geweld van de guerrillagroeperingen is aanzienlijk afgenomen sinds de Colombiaanse regering een akkoord heeft ondertekend met de Revolutionaire Strijdkrachten van Colombia (FARC). Ondanks die duidelijke verbetering zijn er nog altijd dissidente groeperingen actief in het land.

Verkiezingen in Mexico en Brazilië getekend door algemene ontevredenheid over traditionele politici

De daling van het algemene vertrouwen in de traditionele politieke instellingen schept kansen voor buitenstaanders. Een aantal kandidaten werpt zich op als corruptiebestrijder. Daardoor is het politieke landschap in Mexico en Brazilië behoorlijk ingewikkeld geworden.

In Mexico heeft de linkse kandidaat Andrés Manuel López Obrador een ruime voorsprong in de peilingen. In het verleden heeft hij zich altijd uitgesproken tegen privé-investeringen en sectoren die traditioneel door de staat geleid worden. De ideologieën van zijn politieke

¹ Daudier, J.-L., Nizard, R. & Tozy, S., Overzicht van Coface: *De toename van politiek risico*, Parijs, 2017.

bondgenoten lopen echter sterk uiteen, waardoor hij mogelijk niet in staat zal zijn om een sterke coalitie te vormen en de steun van het parlement te krijgen.

Hoewel alle lagen van de Braziliaanse bevolking misnoegd zijn over de traditionele politiek, blijft voormalig president Lula da Silva, die in juli 2017 veroordeeld werd voor witwaspraktijken en passieve corruptie, paradoxaal genoeg de favoriet voor de volgende verkiezingen. Volgens het Braziliaanse kiesrecht zal hij echter waarschijnlijk geen kandidaat kunnen zijn. Daarnaast is er ook een omstreden kandidaat, namelijk Jair Bolsonaro, een voormalig militair. Indien Lula da Silva niet kan opkomen, is Jair Bolsonaro de populairste kandidaat. Als voormalig president Lula echter wel deelneemt aan de verkiezingen, zal hij volgens alle simulaties winnen.

Regionale groei kan afgeremd worden door politieke onzekerheid

De toename van het politieke risico heeft al effect op de regionale groei. Een voorbeeld daarvan is Operatie Car Wash, die duidelijk heeft bijgedragen aan de ergste recessie ooit in Brazilië.

De bbp-groei van de regio zal in 2018 naar verwachting verder aantrekken. Waarnemers voorspellen een groei van 2,4% op jaarbasis, nadat de economie zich in 2017 was beginnen te herstellen (+1,1% op jaarbasis) van een tweejarige recessie en de in 2014 begonnen daling van de grondstoffenprijzen.

Die groeiprognose zal echter worden verlaagd als de huidige politieke onzekerheid, vooral in Brazilië en Mexico, zou leiden tot een terugval van de aandelenmarkten, een stijging van de obligatierente en een daling van het ondernemers- en consumentenvertrouwen (waardoor bedrijven en consumenten investeringen en uitgaven uitstellen). In geval van een langdurig machtsvacuüm zou elke bevroering van de overheidsuitgaven een negatieve impact hebben op de economische activiteit.

PERSCONTACT

Kris DEGREEF - T. +32 (0)2 404 01 07 kris.degreef@coface.com

Coface: for trade - Building business together

70 jaar ervaring en het meest fijngemaasde netwerk hebben Coface tot een referentie inzake kredietverzekering, risicobeheer en de wereldwijde economie gemaakt. De experts van Coface, die de ambitie koesteren om uit te groeien tot de soepelste, wereldwijde handelskredietverzekeringspartner binnen de sector, werken op het ritme van de wereldeconomie en ondersteunen 50.000 klanten bij het uitbouwen van succesvolle, groeiende en dynamische bedrijven. De diensten en oplossingen van de Groep beschermen en helpen ondernemingen om kredietbeslissingen te nemen teneinde hun vermogen te verbeteren om zowel op hun binnenlandse als exportmarkten te verkopen. Coface stelde in 2017 ongeveer 4.100 mensen te werk in 100 landen en liet een omzet optekenen van € 1,4 miljard

www.coface.be

COFACE SA. is listed on Euronext Paris – Compartment A
ISIN: FR0010667147 / Ticker: COFA

